

EURÓPAI KÖZPONTI BANK
EURORENDSZER

AZ EURÓPAI KÖZPONTI BANK VÉLEMÉNYE

(2009. december 7.)

Magyarországon a fizetési rendszer számára elszámolási szolgáltatásokat végző intézmények üzletszabályzatáról, valamint működtetési és technikai követelményeiről

(CON/2009/98)

Bevezetés és jogalap

2009. november 16-án az Európai Központi Bank („EKB”) felkérést kapott a Magyar Nemzeti Banktól („MNB”) arra, hogy alkosson véleményt két rendelettervezetről: az első a fizetési rendszer működtetését végző szervezetek üzletszabályzatára és szabályzataira vonatkozó követelményekre (a továbbiakban: a szabályzatos rendelettervezet), a második pedig a fizetési rendszer működtetésére vonatkozó tárgyi, technikai biztonsági és üzletmenet-folytonossági követelményekre (a továbbiakban: a technikai rendelettervezet) vonatkozik (a továbbiakban a szabályzatos és a technikai rendelettervezet együtt: a rendelettervezetek).

Az EKB véleményalkotásra szolgáló hatásköre az Európai Közösséget létrehozó szerződés 105. cikkének (4) bekezdésén és a nemzeti hatóságoknak az Európai Központi Bankkal a jogszabálytervezetokről folytatott konzultációjáról szóló, 1998. június 29-i 98/415/EK tanácsi határozat¹ 2. cikke (1) bekezdésének ötödik francia bekezdésén alapul, mivel a rendelettervezetek a fizetési és elszámolási rendszerekkel kapcsolatos rendelkezéseket tartalmaznak. Az Európai Központi Bank eljárási szabályzatának 17.5. cikke első mondatával összhangban a Kormányzótanács fogadta el ezt a véleményt.

1. A jogszabálytervezet célja

1.1 A Magyar Nemzeti Bankról szóló 2001. évi LVIII törvény² (a továbbiakban: MNB-tv.) 4.§ (5) bekezdésében foglaltak alapján a központi bank egyik alapvető feladata a fizetési és elszámolási rendszerek kialakítása és szabályozása, valamint ezen rendszerek felvigyázása, figyelemmel kísérése. A hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII törvény³ 19/C.§-a alapján a fizetési rendszer működtetésére vonatkozó tevékenység engedélyezése iránti kérelemhez a kérelmezőknek többek között csatolniuk kell az üzletszabályzatukat, a pénzforgalmi elszámolóház működési, technikai, valamint biztonsági szabályaira és követelményeire vonatkozó

---

¹ HL L 189., 2008.7.3., 42. o.

² Kihirdetve Magyar Közlöny 2001/76 (VII. 5.), többször módosítva.

³ Kihirdetve Magyar Közlöny 1996/109 (XII. 12.), többször módosítva.

belső szabályzatokat, továbbá az üzletmenet-folytonossági tervet. Az MNB-tv. 27.§ (1) bekezdésének értelmében az üzletszabályzatot, a szabályzatokat, valamint azok módosításait az MNB-nek előzetesen kell engedélyeznie.

- 1.2 A magyarországi fizetési és elszámolási rendszerek zavartalan működése a fizetőeszköz stabilitásának egyik alapvető feltétele, valamint nélkülözhetetlen a nemzeti szintű monetáris politika alakítása során. Ezek a rendszerek a pénzügyi piacok működésére is jelentős hatást gyakorolnak. A biztonságos és hatékony fizetési rendszerek ezen túlmenően a banki és pénzügyi stabilitás fenntartásában is kiemelkedő jelentőséggel bírnak. Ennek megfelelően az egységes előfeltételek szabályozása a Magyarországon fizetési rendszer működtetését végző jogalanyokra vonatkozó konzisztens jogi keretfeltételek megerősítését szolgálja.
- 1.3 A szabályzatos rendelettervezet számos általános szabályt ír elő, például a pénzforgalmi elszámolóházak üzletszabályzatára és szabályzatainak tartalmára vonatkozó követelményekről is rendelkezik. A technikai rendelettervezet egyes kockázatkezelési előírásokat szabályoz, így például a fizetési rendszer működtetéséhez szükséges tárgyi, technikai és általános biztonsági feltételeket. Ezen túlmenően az üzletmenet-folytonossági követelményekre, a rendszeres ellenőrzésre, valamint a helyreállításra és újraindításra vonatkozó előírásokat is tartalmaz.

2. Általános észrevételek

- 2.1 Az EKB értelmezésében a rendelettervezetek a Magyarországon fizetési rendszer működtetését végző intézmények számára határoznak meg előfeltételeket, biztosítva azt, hogy valamennyiükre azonos minimumszabályok vonatkoznak, ezáltal figyelembe véve a nemzetközileg elfogadott felvigyázási sztenderdeket, nevezetesen a rendszerszintű jelentőséggel bíró fizetési rendszerekre vonatkozó alapelveket (*Core Principles for Systemically Important Payment Systems*)⁴ („Fő Alapelvek”) és a rendszerkockázati szempontból fontos fizetési rendszerekkel kapcsolatos, üzletmenet-folytonossági felvigyázói elvárásokat (*Business Continuity Oversight Expectations for Systemically Important Payment Systems*)⁵ („BCOE Alapelvek”), egyúttal lehetővé téve a fizetési rendszer működtetését végző intézmények számára azt, hogy további előírásokkal egészítsék ki az üzletszabályzataikat, illetve további vagy szigorúbb feltételeket alkalmazzanak a működésük biztonságának megteremtése érdekében.
- 2.2 Az EKB üdvözli ezeket az előfeltételeket, mivel azok alapvetők az MNB felvigyázási feladatköre tekintetében. A rendelettervezetek növelik az elszámolási és kiegyenlítési rendszerek biztonságát, mivel az egységes szabályok egyértelműen meghatározzák a Magyarországon fizetési rendszer működtetését végző intézmények tevékenységének jogalapját és felelősségi körét, ezáltal nagyban növelve ezen intézmények és műveleteik átláthatóságát és megbízhatóságát. Az EKB véleménye szerint a rendelettervezetek megfelelnek az eurorendszer által az elszámolási és kiegyenlítési

---

⁴ Elérhető a Nemzetközi Fizetések Bankja honlapján: www.bis.org.

⁵ Elérhető az EKB honlapján: www.ecb.europa.eu.

rendszerekkel kapcsolatban elfogadott jogszabályoknak és sztenderdeknek, valamint figyelembe veszik a pénzügyi piacok közelmúltbeli fejleményeit is.

3. Különös megjegyzések

- 3.1 Az EKB azt javasolja, hogy a szabályzatos rendelettervezet 11.§-a vegye figyelembe a fizetés teljes életciklusát, és fedje le a fizetési eljárás teljesítés előtti fázisát. A teljesítés véglegességének időpontja mellett különösen tanácsos lenne előírni a rendszer számára a fizetési megbízások elfogadása és visszavonhatatlansága időpontjának egyértelmű meghatározását a rendszer szabályzatában, különösen a rendszerek közötti összekapcsolódás esetében, mivel ez a IV. Fő Alapelv egyik kulcsfontosságú követelménye.
- 3.2 A likviditásképzéshez használt eszközök és intézkedések kulcsfontosságú összetevői egy rendszer átfogó kockázatkezelési keretrendszerének; az EKB ezért üdvözli e tekintetben a szabályzatos rendelettervezet 12.§-ában meghatározott követelményeket. Az EKB szerint a hitelnyújtás szabályainak különösen meg kellene határozniuk azt, hogy a jogosult résztvevőknek nyújtott napközbeni hitel átalakítható-e egynapos hitellé, illetve hogy az milyen feltételek mellett történhet meg.
- 3.3 A szabályzatos rendelettervezet 15.§-a rendelkezik a felelősségi viszonyokról, a kárenyhítésről és a kártérítésről. Az MNB megfontolhatná ennek kiterjesztését úgy, hogy előírja a pénzforgalmi elszámolóház számára a bizonyíték megfogalmazásának kötelezettségét, vagyis hogy bizonyítékként elfogadható-e a fizetési üzenetek elektronikus vagy írásbeli dokumentációja, mivel ezek a feltételek általában a felelősségi rendszer szerves részei.
- 3.4 A KBER kidolgozta a piaci infrastruktúrára vonatkozó, üzletmenet-folytonossági követelmények glosszáriumát abból a célból, hogy javítsa az üzletmenet-folytonossági tervezés és eljárások során alkalmazott terminológia konzisztenciáját. E harmonizálási erőfeszítések hatásának maximalizálása érdekében javasolt az, hogy a technikai rendelettervezet 2.§-ában felsorolt fogalommeghatározások vegyék figyelembe e közösen elfogadott fogalmakat.
- 3.5 Az EKB javasolja az „elszámolási napjainak döntő többségében” egyértelműsítését a technikai rendelettervezet 13.§-ának (7) bekezdésében, mivel az eltérő értelmezésekhez vezethet. Az EKB szintén előnyösnek találná, ha a 13.§ (12) bekezdése kifejezetten utalna a különböző kockázati profilokra, vagyis az elsődleges helyszínhez képest a tartalék helyszín földrajzi elhelyezkedésére, infrastruktúrájára és személyzetére.
- 3.6 Az átfogó üzletmenet-folytonossági keretrendszer részeként a BCOE Alapelvek a rendszerüzemeltető kulcsfontosságú feladatává teszik a kritikus résztvevők azonosítását és annak a potenciális kockázatnak az értékelését, amit azok a rendszer zavartalan működése tekintetében jelentenek. A kritikus résztvevőknek továbbá az üzemeltető felügyelete mellett végre kell hajtaniuk egyes BCOE alapelveket. Az EKB-nak az a véleménye, hogy e tekintetben a technikai

rendelettervezetnek szintén egyértelműsíteni kellene az elszámolási szolgáltatásokat nyújtó szervezetek feladatait és kötelezettségeit.

Ezt a véleményt közzéteszik az EKB honlapján.

Kelt Frankfurt am Mainban, 2009. december 7-én.

[aláírás]

az EKB elnöke

Jean-Claude TRICHET